(Over)turismus v Českém ráji II.

T A
Č R

Workshop je realizován díky finanční podpoře Technologické agentury ČR, projekt č. TL03000020 „Proaktivní řešení negativních vlivů overturismu“

Informace o projektu

Kód projektu: TL03000020

Název projektu: Proaktivní řešení negativních vlivů overturismu

Zdroj financování: 3. veřejná soutěž Programu na podporu aplikovaného společenskovědního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA

Cíle projektu:

1. Vyvinout strategii, jak zmírnit negativní vlivy nadměrného turismu (overturismu) v postižených lokalitách bez nutnosti zavádět regulace a omezení.
2. Vyvinout strategii, jak motivovat turisty, aby nenavštěvovali pouze nejznámější a nejoblíbenější turistické cíle, ale poznali region více a navštívili v něm více lokalit.
3. Vyvinout návodný metodický materiál pro lokální aktéry v cestovním ruchu, především pro obce, oblastní organizace destinačního managementu, krajské úřady a další zájmová sdružení, ve kterém bude názorně vysvětleno na příkladech jakým způsobem výše zmíněné strategie aplikovat.

Účel projektu: Projekt měl přispět k udržitelnosti turismu v regionech a rozvoji těchto regionů.

Program workshopu

13:00 Průvodci, doporučení, internetové zdroje: Jaké informace má návštěvník předtím, než přijede?

13:45 Letáky, mapy a opět internet: Jak moc lze návštěvníka ovlivnit na místě?

14:30 Přestávka

14:45 Ochrana místních obyvatel a přírody před masovým turismem – přehled dobrých praktik.

15:15 Diskuse

16:00 Konec workshopu

Jaké informace má návštěvník předtím, než přijede?

1. Knižní průvodci

Obsahová analýza pro tři vybrané regiony: Český ráj, Krkonoše a Jizerské hory

Analýza obsahovala položky, nacházející se v Krajské vědecké knihovně v Liberci a Národní knihovně v Praze (N=73)

Dva klíčové indikátory:

- Jaký je geografický rozsah průvodců (jakou oblast popisují)
- Podíl rozsahu, věnovaný nejvýznamnějším turistickými cílům

	První fáze	Druhá fáze	Třetí fáze
Trvání	20. – 50. léta 20. století	60. – 80. léta 20. století	90. léta až současnost
Charakteristika	Velmi široké vymezení regionu, velmi rovnoměrný popis regionu.	Zaměření na menší oblasti, více detailní popis nejvýznamnějších turistických cílů.	Komercializace obsahu, rozdělení na mainstreamové tituly a průvodce pro „místní“ čtenáře a zájemce o specifickou problematiku.
Příklad	Kafka (1926)	Pacovský (1970)	Koláček (2015), Řeháček & Pikous (2019)

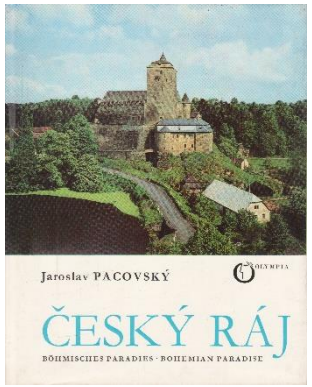

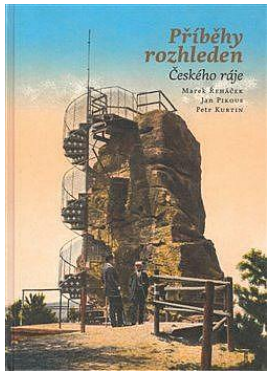

- Kvalita průvodců je značně kolísavá, autoři od sebe navíc nesmysly opisují
- Aby si zákazník knihu koupil, je velmi důležitý vizuální obsah, což však znamená, že v průvodcích je hodně fotografií nejatraktivnějších lokalit => mainstreamové průvodce podporují overturismus
- Nejhorší praktika: 10 míst které musíte vidět … apod.
- Mezinárodně vydávané průvodce přispívají k **turistifikaci** lokalit (tzv. Lonely Planet efekt), čímž je ničí pro místní komunity

- Průvodce pro místní čtenáře a „hobíky“ naopak upozorňují na méně známé cíle, které zatraktivňují dobrým příběhem => podporují nemasové formy turismu

Jaké informace má návštěvník předtím, než přijede?

2. Internetové stránky, sociální sítě

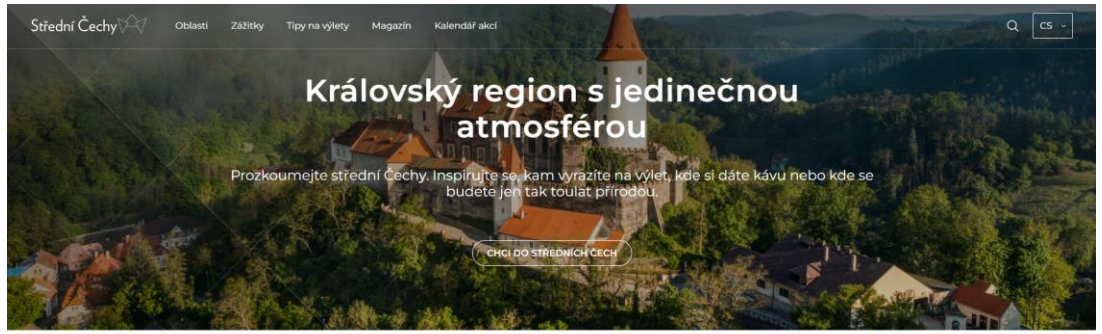

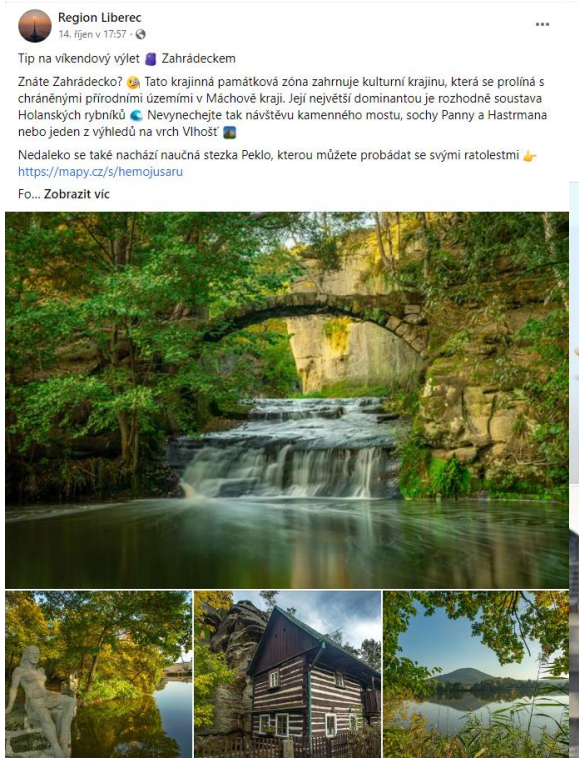

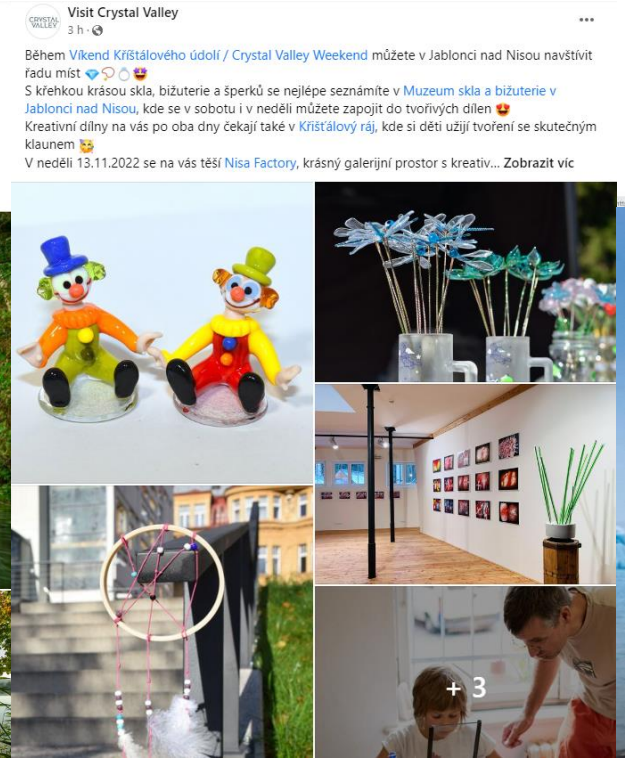

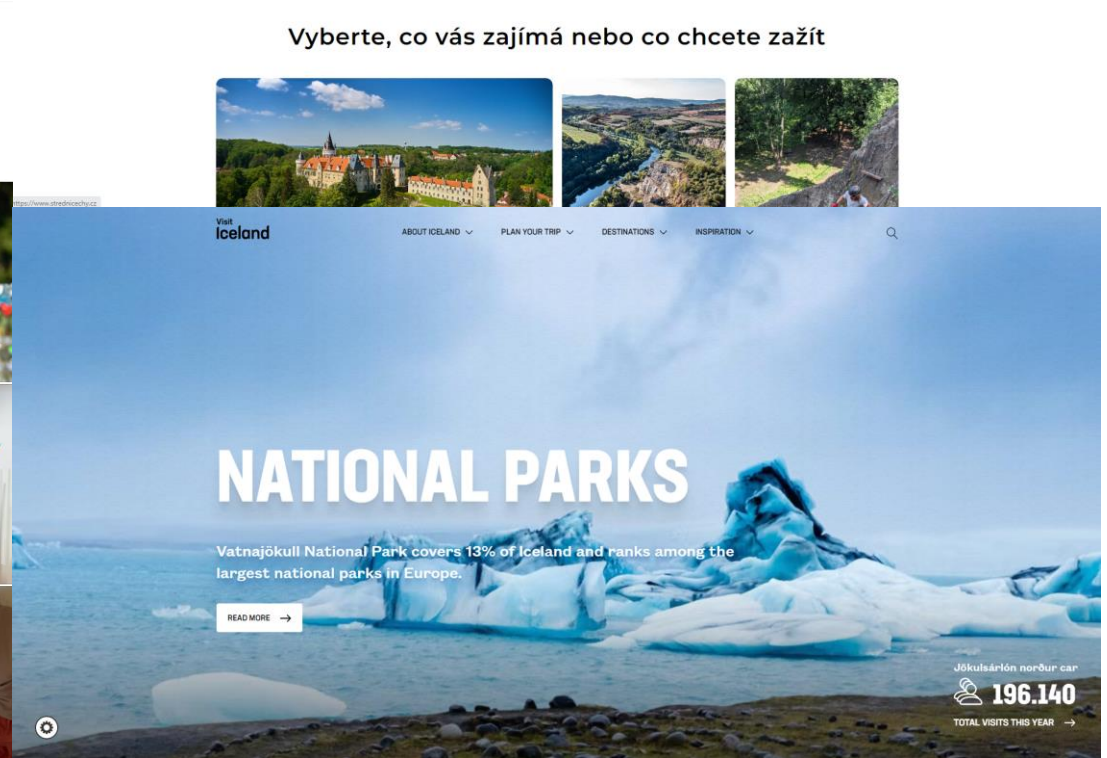

Koho má informace oslovit?

1. Místní obyvatel
   - Stránky jej informují o aktuálních akcích v okolí, případně jej motivují k návštěvě míst, které ještě nezná
   - Ideál: profil na sociální síti neustále zásobující novinkami cílovou skupinu
2. Obyvatel regionu
   - Stránky jej upozorňují na zajímavé cíle v okolí, které ještě nenavštívil
   - Ideál: přehledné a atraktivní stránky o regionu v kombinaci se sociálními sítěmi
3. Člověk z daleka
   - Přijede často jen jednou za život, stránky jej mají zaujmout, aby vůbec přijel
   - Ideál: jednoduché, ale vizuálně velmi atraktivní webové stránky

Kde turisté hledají informace o cíli návštěvy?

- Všude možně: oficiální stránky, sociální sítě, cestovatelské weby, stránky fotografů, doporučení na komunitních webech …
- Vkus publika a využívanost platforem se velmi dynamicky mění (TripAdvisor vs. TikTok)
- Není možné ani efektivní pokrýt všechny komunikační kanály
- Velkou roli hraje inspirace (známými, celebritami, sociálními sítěmi apod.)

Lze tedy očekávat, že přijíždějící turisté (ne místní):

- Znají jen hlavní highlighty regionu
- Byli inspirováni pro návštěvu něčím vizuálním (filmem, fotkami)
- Chtějí si domů přivézt pěkné fotky, nejlépe podobné, jako inspirovaly je samotné
- Jsou konfrontováni s realitou, která je bez úprav ve Photoshopu a štábu čekajícího na ideální podmínky

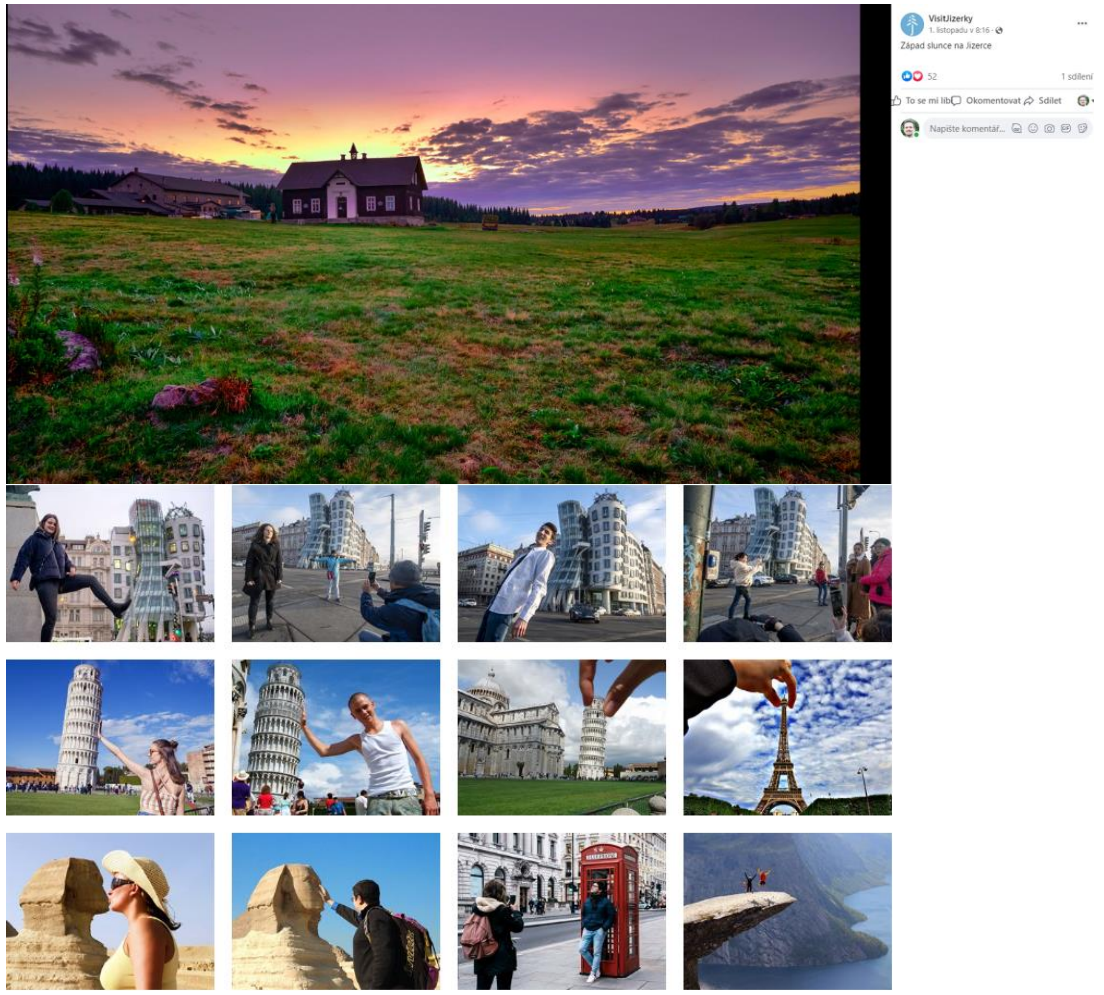

Zdroj: iDnes.cz

Jak moc lze návštěvníka ovlivnit na místě?

- Průzkum mezi návštěvníky Českého ráje (N = 30)
- Experimentální výzkum hodnocení turistických informačních materiálů respondenty (N = 100)

➢Které materiály jsou hodnoceny nejlépe?

➢Které materiály si turisté nechají i po skončení svého pobytu a proč?

➢Které materiály je naopak neoslovily a proč?

➢Kam turisté reálně zavítali?/Kam by se rádi podívali?

➢Co jejich výběr mohlo ovlivnit?

Návštěvníci Českého ráje

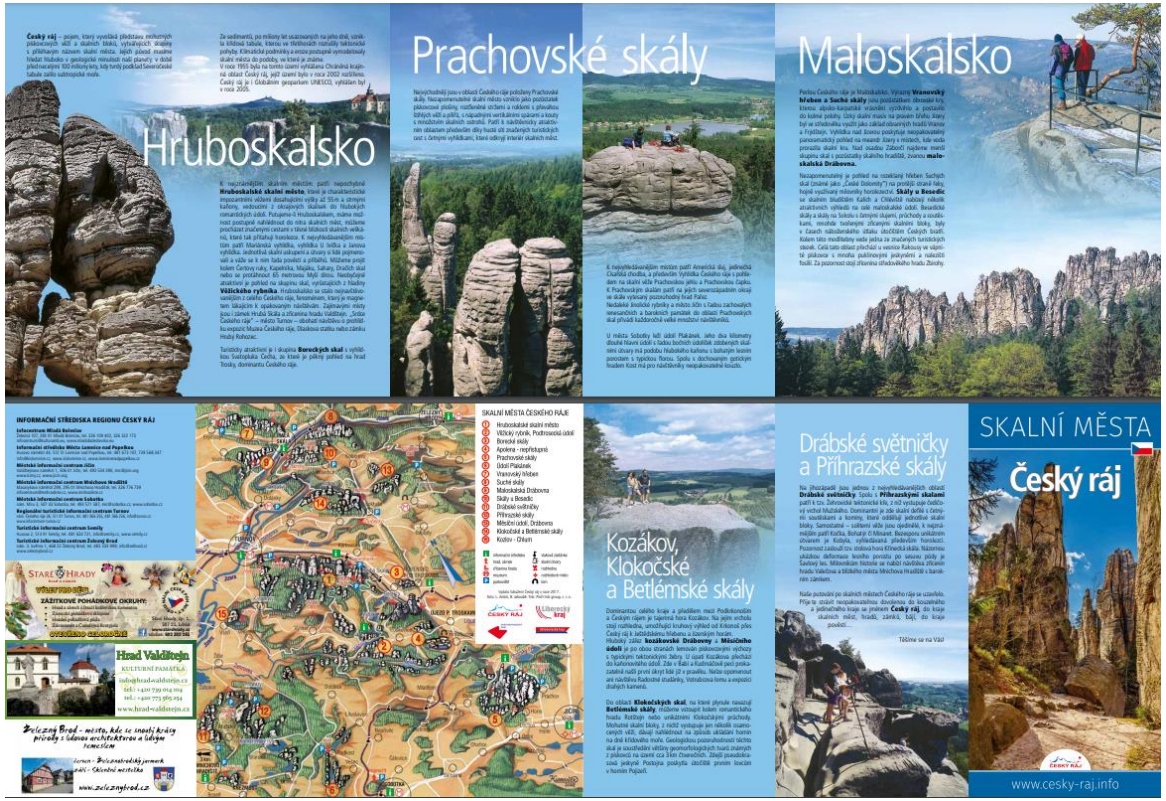

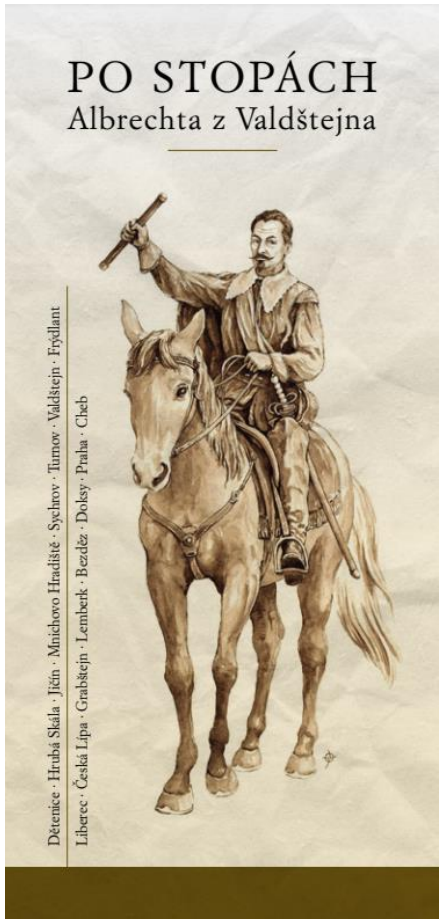

Hodnocení turistických informačních materiálů

Elementy ovlivňující výběr lokalit, kam by se respondenti rádi podívali:

- Vizuální atraktivita fotek
- Prostor věnovaný destinaci v materiálu
- Pořadí, ve kterém jsou destinace uvedeny
- Číslování
- Superlativy v popisu
- Pozice v letáku/materiálu

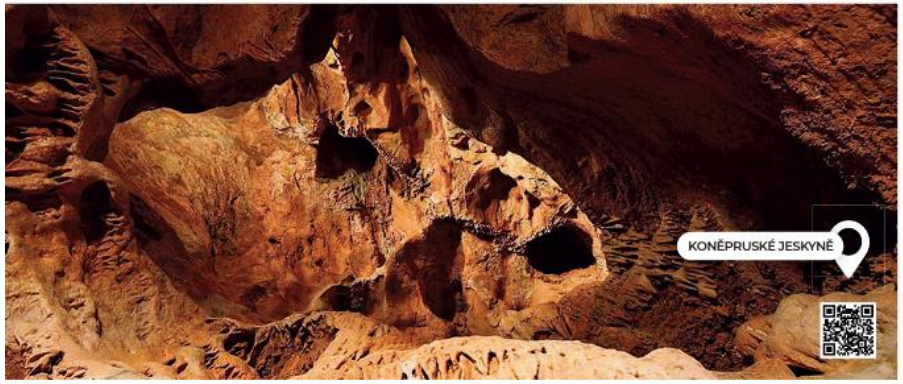

Jak tedy vypadá ideální materiál, který nepodporuje overturismus?

- Obsahuje profesionální fotky pro všechny destinace.
- Všem destinacím by měl být věnován stejný prostor.
- Pořadí by mělo být zcela náhodné, nebo uspořádané dle náhodného prvku (podle abecedy, ze severu na jih apod.).
- Nedělat „top 10“, nepoužívat nevyrovnaný popis (něco zajímavého musí být na každé lokalitě).
- Highlighty by neměly být na prvních místech, nebo vlevo nahoře.
- Celkově by čtenář měl nabýt dojem, že v regionu je spousta zajímavých míst.
- Zaměřit se spíše na aktivity, než na destinace.

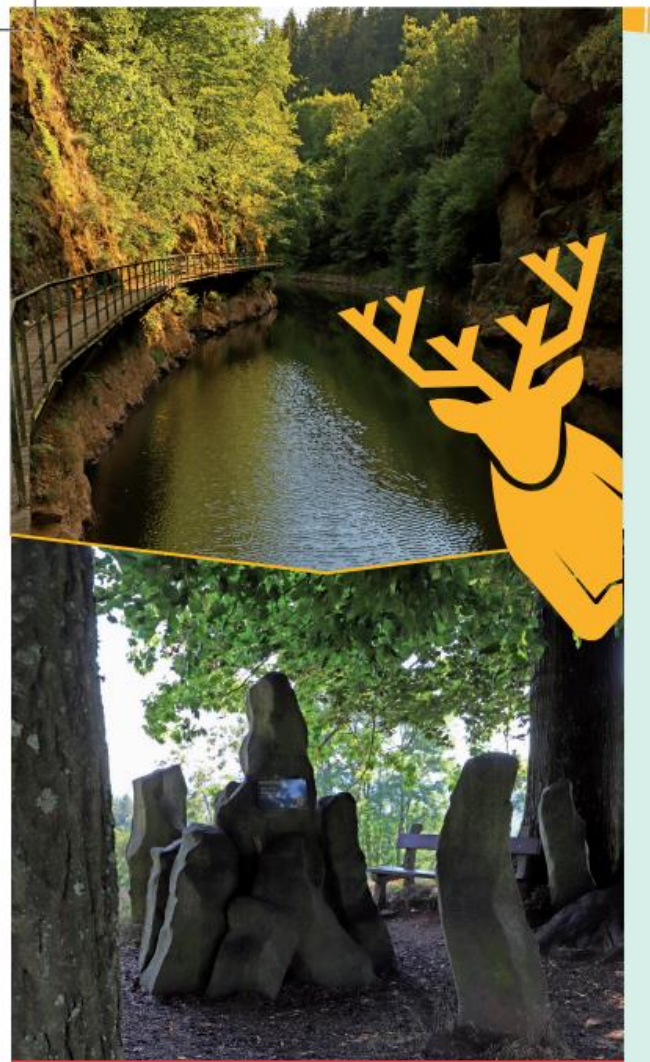

T A
Č R

Tento leták byl vytvořen v rámci projektu Proaktivní řešení negativních vlivů overturismu (reg. č. TL03000020), který je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu Éta.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost.

Pěšky

Riegrova stezka – Velmi oblíbený výlet ze Semil vede údolím Jizery do Podspálova po tzv. Riegrově stezce, která nabízí řadu výhledů na divoké a skalnaté údolí řeky. Nazpátek se můžete vrátit po Kamenického stezce, která vede výše ve svahu a nabízí rozhled do širšího okolí.

Krkavčí skála – Pohled na údolí Jizery „z opačné strany" nabízí Krkavčí skála, tyčící se ve výšce asi 100 m nad hladinou řeky. Je také jedním ze sedmi geologických zastavení, které v okolí můžete navštívit. Více informací k nim najdete na webových stránkách Geoparku Český ráj.

Svahy Kozákova – Řadu zajímavých cílů, které přitom nejsou masově navštěvovány turisty, najdeme na svazích Kozákova. Měsíční údolí, Kozákovská Drábovna, vyhlídka v Podzámčí nebo Prackovský vulkán, to je jen několik z mnoha míst, která stojí zato prozkoumat.

Na kole a koloběžce

Masarykova vyhlídka – Pokud vám nevadí nějaký ten kopec, nabízí okolí Semil řadu krásných výhledů. Mezi nimi zaujímá čestné místo vyhlídka pojmenovaná po prezidentu Masarykovi, který byl rozhledem po zdejší krajině nadšen stejně tak, jako budete vy.

Kozákov – Pro cyklisty milující výzvy je ideálním cílem hora Kozákov. Převýšení 425 výškových metrů lze zdolat několika různými trasami, odměnou pak je výhled z rozhledny na vrcholu, odkud lze za dobrého počasí vidět čtvrtinu Čech. Sjezd zpátky do Semil je zejména pro koloběžkáře nezapomenutelným zážitkem.

Cyklobusy do Českého ráje a Krkonoš – V době letních prázdnin jezdí ze Semil turistický autobus s přepravou kol, kterým se dostanete na Kozákov, do Hruboskalska, nebo třeba na hrad Trosky. V kombinaci s vlakem lze vymyslet řadu hezkých výletů na Maloskalsko a Turnovsko. Pokud popojedete do Jilemnice, můžete se cyklobusem nechat vyvézt na hřebeny Krkonoš.

SEMILY

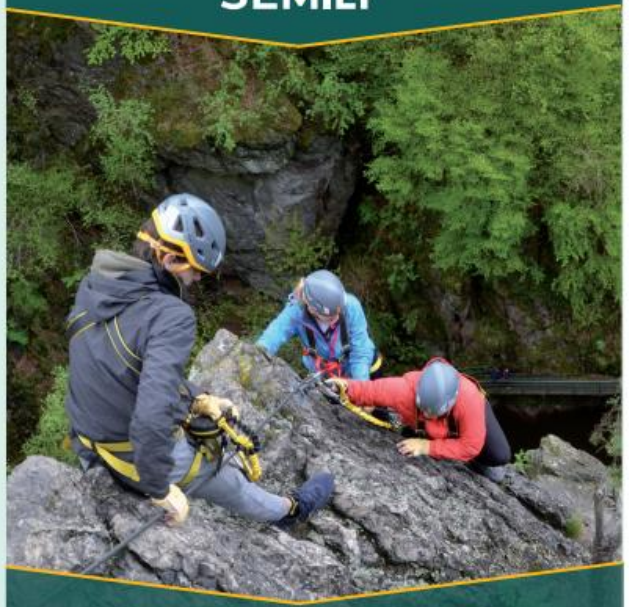

Aktivní dovolená na Semilsku

Tipy na výlety

Nordic walking

Semilské šlápoty – Chcete-li si užít výlet aktivněji a rozhýbat při něm i své ruce, vyrazte od turistického informačního centra v Semilech na jeden ze čtyř vyznačených okruhů pro nordic walking. Žlutá, zelená, modrá a oranžová trasa jsou vyznačeny netradičně pomocí botiček a zavedou vás na různá zajímavá místa v okolí, např. na nejnižší rozhlednu na světě.

SEMILY

Na lodi

Jizera – Tok řeky Jizery lze z vodáckého hlediska rozdělit na horní část, kde jsou potřeba zkušenosti a dostatek vody ke splutí, a úsek z Pospálova dále po proudu, který je nenáročný a hojně vyhledávaný. Zatímco zkušení vodáci ocení spíše klid a atraktivitu horního toku, případně přítoků Kamenice, Olešky a Jizerky, rekreačním vodákům lze doporučit splutí z Podspálova do Dolánek nebo do Turnova.

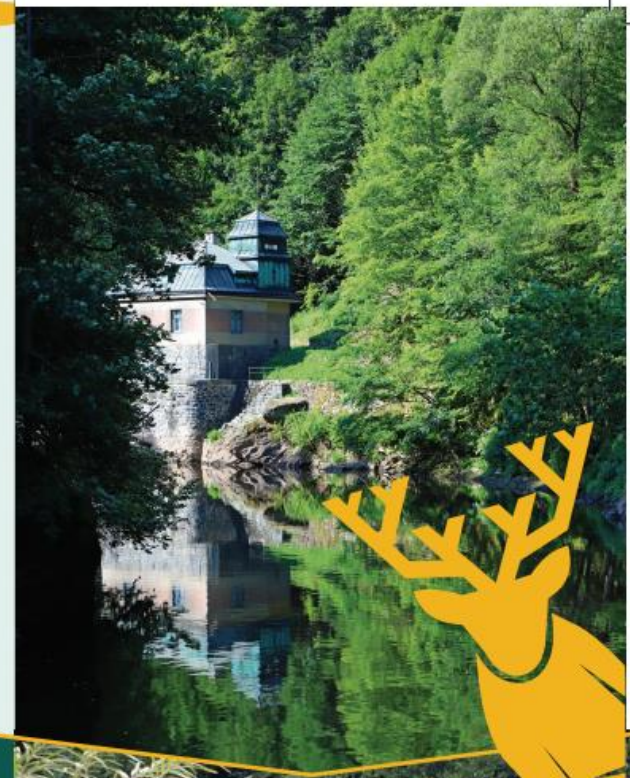

Lezení po zajištěných cestách

Via ferrata Vodní brána – Zajištěné lezecké cesty, zvané také via ferraty, si získávají v Česku stále větší oblibu, neboť nabízí zážitek z horolezectví běžným, netrénovaným lidem. Na skalní věž Vodní brána vedou celkem tři výstupové cesty, které mají obtížnost od začátečníků (A/B) přes mírně pokročilé (B/C) až po náročnější lezce (D/E).

VYSOČINA
ČÍHOŠŤ
HORNÍ POHLEĎ
CHOTĚBOŘ
LIPNICE
HAVLÍČKŮV BROD
KŘIŽANKY
PŘIBYSLAV
ŽELIV
GUSTAV MAHLER
KALIŠTĚ
NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ
ŽĎÁR NAD SÁZAVOU
POLNÁ
ROZHLEDNA ROSIČKA
ŠIKLŮV MLÝN
DOLNÍ ROŽÍNKA
PELHŘIMOV
KŘEMEŠNÍK
JIHLAVA
KAMENICE NAD LIPOU
POČÁTKY
VELKÉ MEZIŘÍČÍ
VELKÁ BÍTEŠ
BRTNICE
TŘEŠŤ
NÁMĚŠŤ NAD OSLAVOU
KRALICE
BIBLE KRALICKÁ 1613
JAVOŘICE 837 m.n.m.
TELČ
NOVÁ ŘÍŠE
TŘEBÍČ
DALEŠICE
MOHELNO
JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU
DUKOVANY
JEMNICE
DEŠOV
www.kr-vysocina.cz

ŽĎÁRSKO

www.korunavysociny.cz

Rozprostírá se na severovýchodě Vysočiny. Samotné Žďársko, Novoměstsko a Bystřicko – patří spolu s jihomoravským Nedvědickem do turistické destinace Koruna Vysočiny, která se rozprostírá od pomezí jižní Moravy až po Pardubický kraj. Nejvýšším městem je Žďár nad Sázavou. Následují Velké Meziříčí, Nové Město na Moravě, Bystřice nad Pernštejnem, Velká Bíteš a Svratka. Návštěvníky Žďárska okouzlí zejména nedotčená příroda CHKO Žďárské vrchy. Mírumilovní se zrcadlí v četných hradech, zříceninách i stavbách lidové architektury. Geniální Santini tu po sobě zanechal architektonický skvost – památku UNESCO.

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU A UNESCO

www.zelena-hora.cz

Hvězda mezi hvězdami, to je poutní kostel na Zelené hoře. Vrcholné dílo architekta Jana Blažeje Santiniho – Aichela se vypíná nad městem Žďár nad Sázavou a právem patří na seznam světového dědictví UNESCO. Jedinečná stavba ve tvaru pětiúhelníkové hvězdy byla před 300 lety vystavěna ve stylu barokní gotiky a zasvěcena Janu Nepomuckému. Ten totiž raději obětoval svůj život, než by vyzradil zpovědní tajemství. Stavba skrývá mnoho příběhů a symboliky. Dominantní je číslo pět, které se opakuje v celé stavbě. Při vchodu, pět kapli s pěti oltáři...

ZÁMEK ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

www.zamekzdar.cz

Bývalý cisterciácký klášter ze 13. století je ideálním místem pro pohodový rodinný výlet. Rozlehlý areál spravovaný rodinou Kinských nabízí totiž aktivit, že na ně návštěvníkům většinou nestačí ani celý den. Velkým lákadlem je multimediální Muzeum nové generace.

Zámek má zeleninové otevřeno a každý měsíc se zde něco děje. Rodiny s dětmi oceňují bezpečný prostor, bezbariérový přístup, možnost vstupu s pejsky, šemi koutek, kavárnu, čokoládový obchůdek, ale především přátelský prostředí, originální zážitkové programy a přírodu za humny.

VELKÉ MEZIŘÍČÍ

www.turistikavm.cz

Leží na soutoku řek Oslavy a Balinky. Historickému jádru města dominují kostel sv. Mikuláše s vyhlídkovou věží na jedné straně a starobylá radnice na druhé.

Po početné židovské obci se tu dochovaly domy s typickými prvky, dvě synagogy a židovský hřbitov. Na skále nad městem se tyčí zámek se vzácnou freskovou výzdobou. Sídlí v něm městské muzeum s expozicí motorů i kuřivem. Nad ním se kdysi dálniční most Vysočina, výběc nejvyšší na Ds. Z originální rozhledny ve tvaru dvouválcovice na Bajtově kopci přetrvěl jen základ.

NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

www.vysocina-arena.cz

Turisty zve k návštěvě Horácké galerie nebo Horáckého muzea, kde najdete kolekci skla z několikých slavných horáckých sklářen. Nechybí tu tedy ani expozice k lyžování. A za tímto sportem sem turisté jezdí snad nejvíc. Celá oblast Novoměstska je propletena kvalitní sítí lyžařských běžeckých tras. Sjezdaři míří na Harusák. Běžkaři mohou vyrazit do Vysočina Areny a projet si tratě, na kterých závodí světová špička. Ale i mimo zimu je tu spousta sportovního vyžití. Vysočina Arena totiž v letní sezoně využití cyklistě a lyžaři či bruslaři a koloběžky. Lákavou atrakcí pro ně je pumptrack i singletracky.

BYSTŘICE NAD PERNŠTEJNEM EDEN

www.vmtrumeden.cz

Zchátralý statek Mitrovských se po letech dočkal obnovy a dnes je z něj Centrum Eden. Nabízí skázky toho, jak se dříve žilo a hospodařilo na venkově. Panský dvůr ukazuje stodolu, kovárnu a Přibeh pády a krámcem, v horácké vesnici najdete selské stavení, replik z 19. století. S dětmi si užijete zvířátka a vyzkoušíte stará řemesla. V ekopavilonu jsou k vidění nejmodernější technologické vychytávky a budoucí vymoženosti. V minipivovaru ochutnáte čisami uvařené pivo. V jídelně můžete absolvovat výcvik. Venkovní prostory nabízejí k zábavě a poučení dětské hřiště, bludiště a ukázky vegetace a rostlinných společenstev.

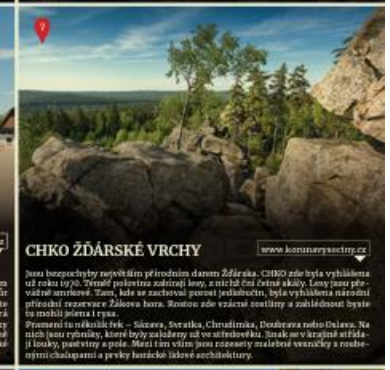

CHKO ŽĎÁRSKÉ VRCHY

www.korunavysociny.cz

jsou bezesporu největším přírodním darem Žďárska. CHKO zde byla vyhlášena už roku 1970. Téměř pokrývá zalesnění kopy, z nichž čnějí četné skály. Lesy jsou převážně smrkové. Tam, kde se zachovaly porost jedlobučin, byla vyhlášena národní přírodní rezervace Žákova hora. Rostou zde vzácné rostliny a zahlédnout byste tu mohli jelena i rysa.

Pramení tu několik řek – Sázava, Svratka, Chrudimka, Doubrava nebo Dalava. Na nich jsou rybníky, které byly založeny už ve středověku. Jinak se v krajině střídají louky, pastviny a pole. Mezi tím vším jsou rozesety malebné vesničky s roubenými chalupami a prvky horácké lidové architektury.

OSMISTOVKY ŽĎÁRSKÝCH VRCHŮ

www.korunavysociny.cz

Nezapomenutelné rozhledy do nejbližšího okolí, vyhlídky přístupné i bez lezeckého vybavení nebo aktivní lezení pro všechny věkové kategorie, to vše najdete ve Žďárských vrších. Bulové skalní útvary jsou ukryté v listnatých lesích. Tím nejvyšším a současně nejnavštěvovanějším vrcholem je Devět skal (656 m.n.m. aj.). Ale osmistovek je tu víc, třeba Malínská skála, Pasecká skála, Žákova hora, Buchlův kopec, Pohledecká skála, Křivý javor a další. Co myslíte, zvládnete všechny za jeden den? Víme, že to jde! Ideálním výchozím bodem je vesnička jménem Křižánky.

ŽĎÁRSKO S DĚTMI

www.korunavysociny.cz

Vydejte se zkrotit zebra, který střeží modely hradů v parku miniatur, nahlédněte do zóje – Centra Eden, potloukejte v Pohádkové vesničce Podlesíčko spoustu známých postaviček a v Modelovém království se společně se všičky ponořte do krajiny. Nerušíte Skleníku, přírodní záhonní areál se spoustou atrakcí, kde se zázrak očitnete na dvoukolem západě. Na Zámku Žďár nad Sázavou si vyberte z několika interaktivních výstav. A nebo zkuste putovat za sochami Michala Olšiaka, třeba za Mamlasem, Hanumánem, mamutem, rakem a dalšími. Jsou rozmístěné volně po krajině a v botanické zahradě, takže se na ně děti vyřádí.

CHUDOBÍNSKÁ BOROVICE EVROPSKÝ STROM ROKU 2020

www.korunavysociny.cz

Královna zatopeného údolí... Tak pojmenovali místní Chudobínskou borovici, Evropský strom roku 2020. Ronte na skalnatém výběžku levého břehu Vírské přehrady vzdáleném pásu vodárenské nádrže a její stáří je odhadováno na více než 350 let. Své jméno si nese podle vesnice Chudobín, která musela ustoupit budování vodní nádrže. Stala se dominantou zdejšího kraje a mekou turistů. Podle pověsti původních obyvatel si ni krávají za noci na hanzle čert, ale byly to pravděpodobně silné vanoucí větry, které se prohánějí hlubokým svratecký údolím.

SKLÁŘSTVÍ NA HORÁCKU

www.ags-svoboda.cz
www.zhrecha.com

Nejstarší písemné doklady sklářů na Vysočině se vztahují na Žďársku ve Vříšti a Fryšavě již v první polovině 16. století.

Dnes můžete vyrazit po jejich stopách naučnou stezkou Přibělí krajiny pod Čtyřmi palicemi. Najdete pozůstatky zdejší slavné rodinné huti a osady, z níž se dodnes dochovali skoršistní rovský dům rodu Kontráčů se zbírkou historického skla. Jednotlivá zastavení informuje o počátcích sklářství v této oblasti, ukazují přepisky sklářských zálivů a život ve sklářské osadě. K navštěvě zvou i nedalecké sklárny v Karlově a Šindelových.

Vysočina Tourism

VYSOČINA TOURISM, příspěvková organizace
Na Stropkách 1414/5
586 01 Jihlava, Česká republika

info@vysocinatourism.cz
www.vysocinatourism.cz
www.vysocina.eu
@vysocinaregion
@vysocinaregion

Žďársko

Vydal: Vysočina Tourism, p. o.
Fotografie: archiv Koruna Vysočiny, Vysočina Tourism, Marek Olbrzymek a Chris Barry
Mapu vytvořil: Krajský úřad Kraje Vysočina 2020, gis@kr-vysocina.cz
Grafické zpracování: www.mariaklds.cz
Tisk: Jiprint, a. r. o.
Náklad: 6 000 ks
Rok vydání 2020
Nepredajné

ZŘÍCENINY

www.vysocina.eu

Tolik zřícenin jako na Žďársku na Vysočině jinde nenajdete. Panství je zříceninu hradu Zubštejn, jenž původně patřil pánům z Pernštejna. Poslední dokládá o tom, že byl obydlen, je z roku 1522. Do dnešních dnů se zbytek severní vstupní věže a velká část hradního paláce, z pozdějšího data pochází. Tyčí se na skalnatém břehu na břehu řeky Svratky nedaleko obce Pivonice. Kdo chce všechny zříceniny navštívit, má co dělat. Vedle Zubštejna jsou u Bystřice n. P. ještě Ázerštejn, Bukov, Zubeřín, Mitrov, Pyšolec, Skály a u Velkého Meziříčí pak Templštejn, Maxštýl, Tasovský hrádek a Dub.

Top 12 Best Things To Do and See in Iceland

By Nanna Gunnarsdóttir Verified Expert

Jump to chapter

12. Go On a Whale Watching Tour

11. Go Horseback Riding

10. Have a Night Out in Reykjavik

9. Visit Lake Myvatn in North Iceland

8. Relax in the Blue Lagoon Spa

7. See Dettifoss Waterfall in North Iceland

6. Places to See in Iceland: The Westfjords

5. The Gem of Iceland - Jokulsarlon Glacier Lagoon

4. Take a Dip in a Natural Hot Pool!

3. Tour the Golden Circle and Go Snowmobiling or Snorkeling

2. Must See Iceland: Witness the Northern Lights

1. Go Glacier Hiking and Ice Caving

Find out the best things to do in Iceland. Explore all the fun activities, natural wonders and best places to visit in Iceland in this list of the 12 top things to see and do in Iceland.

For those wondering what to do in Iceland, the real question should be what isn't there to do in Iceland! The sheer variety of experiences available gives you plenty of options for things to do during your trip. You'll find that time and **budget** will be the biggest limitations when planning your trip rather than things you want to do.

Zdroj: Česká televize

Ochrana místních obyvatel a přírody před masovým turismem – přehled dobrých praktik

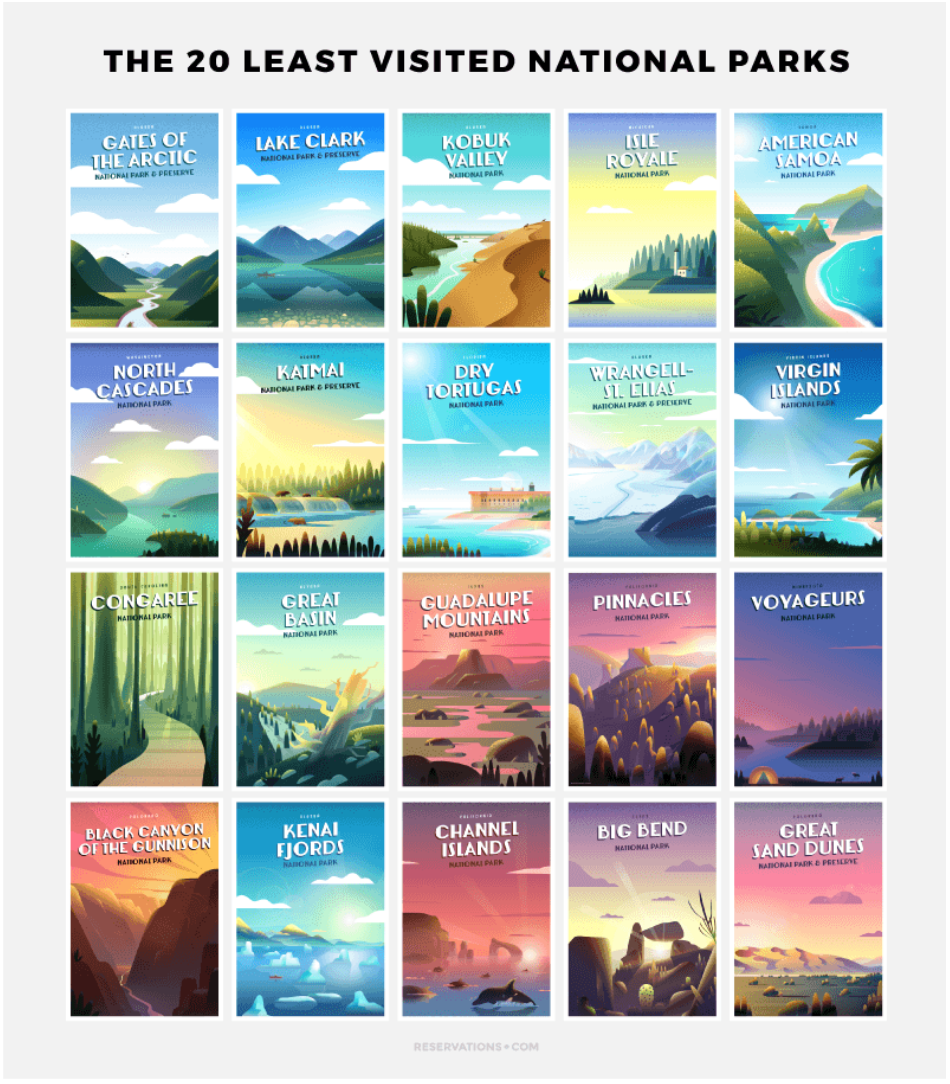

Ochrana reliéfu

Šaunštejn po rekonstrukci

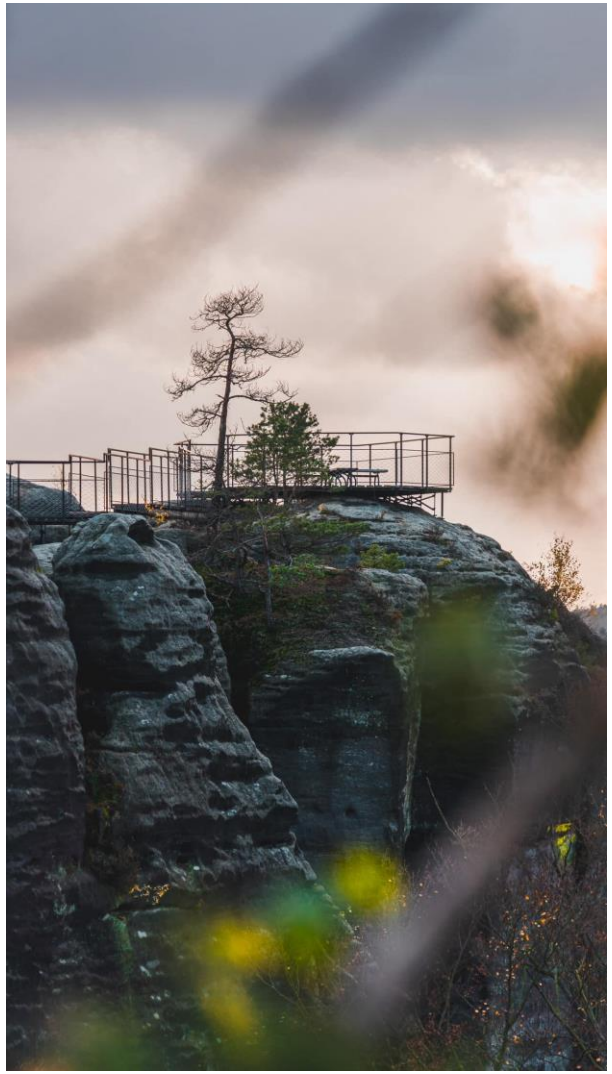

Zdroj: Josef Bublík, Facebook

Zdroj: Lukáš Grafnetr, Facebook

Vliv kvalitní turistické infrastruktury

Vliv vizuální informace v mapě

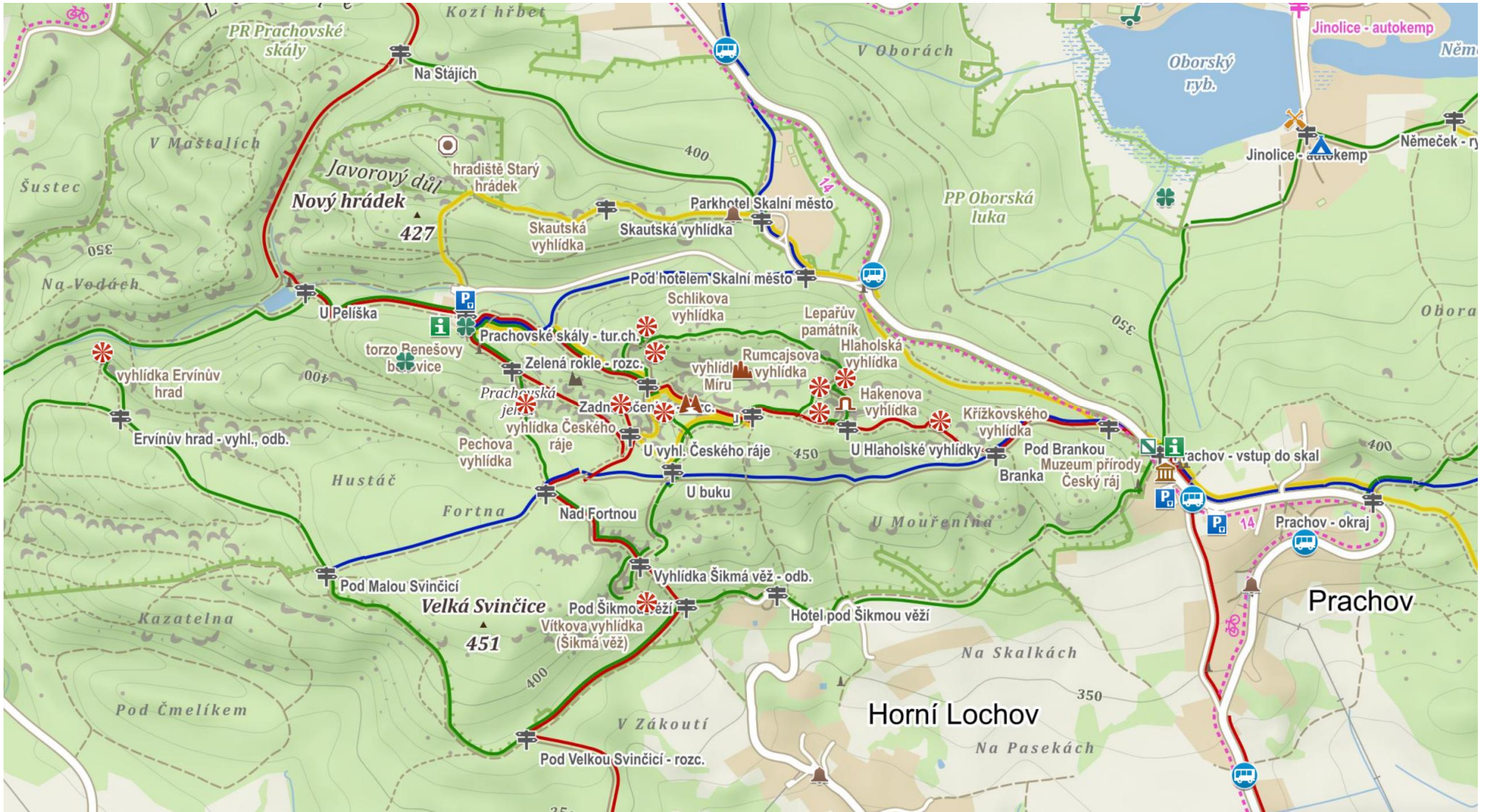

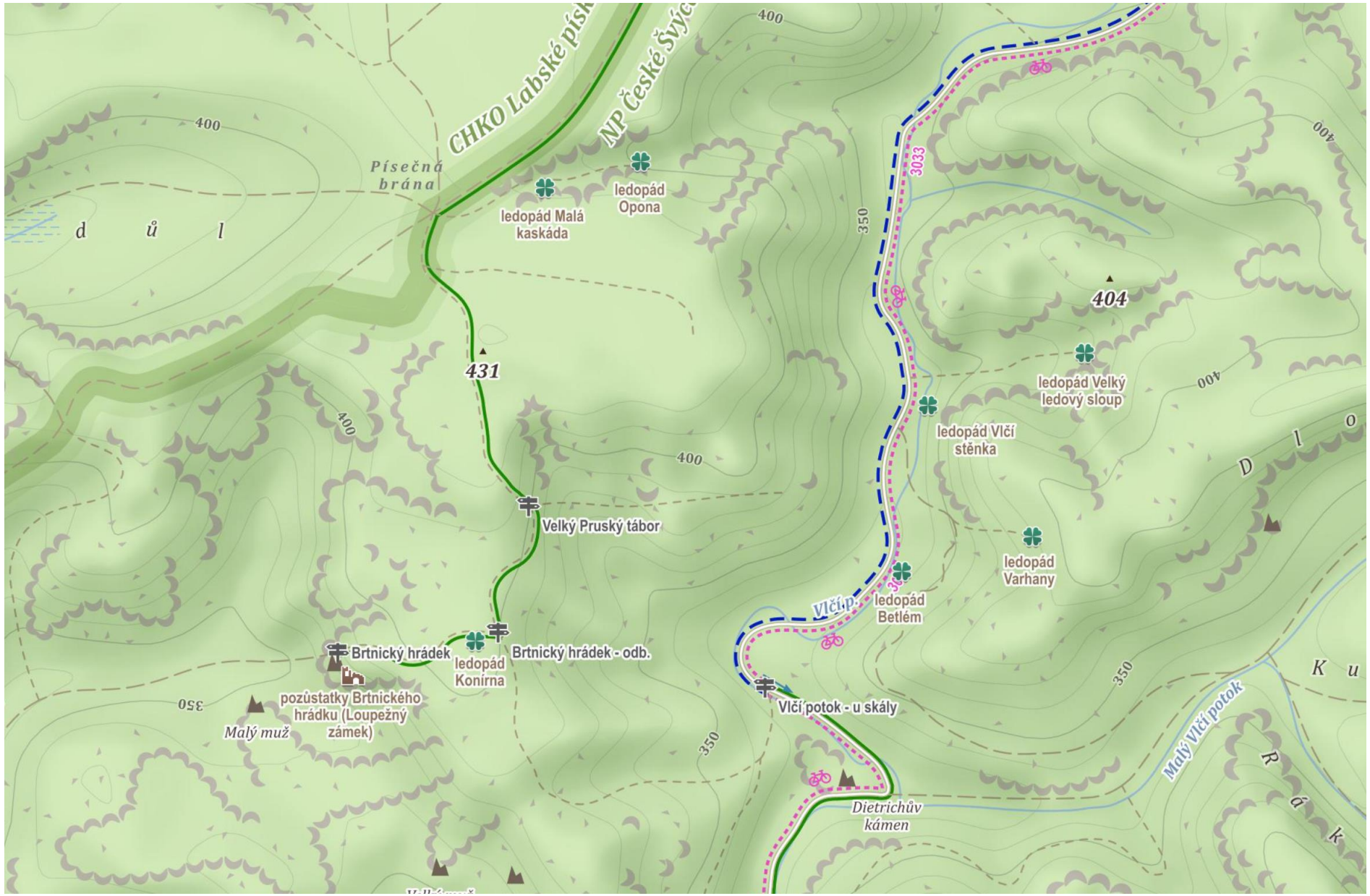
CHKO Labské pís
NP České Švýc
Písečná brána
d ů l
ledopád Malá kaskáda
ledopád Opona
431
Velký Pruský tábor
Brtnický hrádek
Brtnický hrádek - odb.
ledopád Konírna
pozůstatky Brtnického hrádku (Loupežný zámek)
Malý muž
350
400
3033
404
ledopád Velký ledový sloup
ledopád Vlčí stěnka
ledopád Varhany
ledopád Betlém
Vlčí p.
Vlčí potok - u skály
Dietrichův kámen
Malý Vlčí potok
D l o
K u
R ů k

Návštěvník si chce odvézt hezkou fotku…

Zdroj: Ještěd – hory za rohem, Facebook

Zdroj: Gornegrat.ch

Zdroj: Tyrol.tl

Jak zabránit konfliktům turistů s místními?

SOKOL
U KALICHA
PĚŠÍ TRASA KČT
LB616c
Two Trippers In Love

JESTLI TO UŽ OPRAVDU NEMŮŽETE VYDRŽET, ZAHRABEJTE VŠE, CO PO VÁS ZBYDE. DĚKUJEME!
IF YOU REALLY CAN´T HOLD IT ANY LONGER, BURY ANY WASTE YOU LEAVE BEHIND. THANK YOU!
• Uklidme si Český ráj •

Overturismus je záležitostí hlavní sezóny, ale…

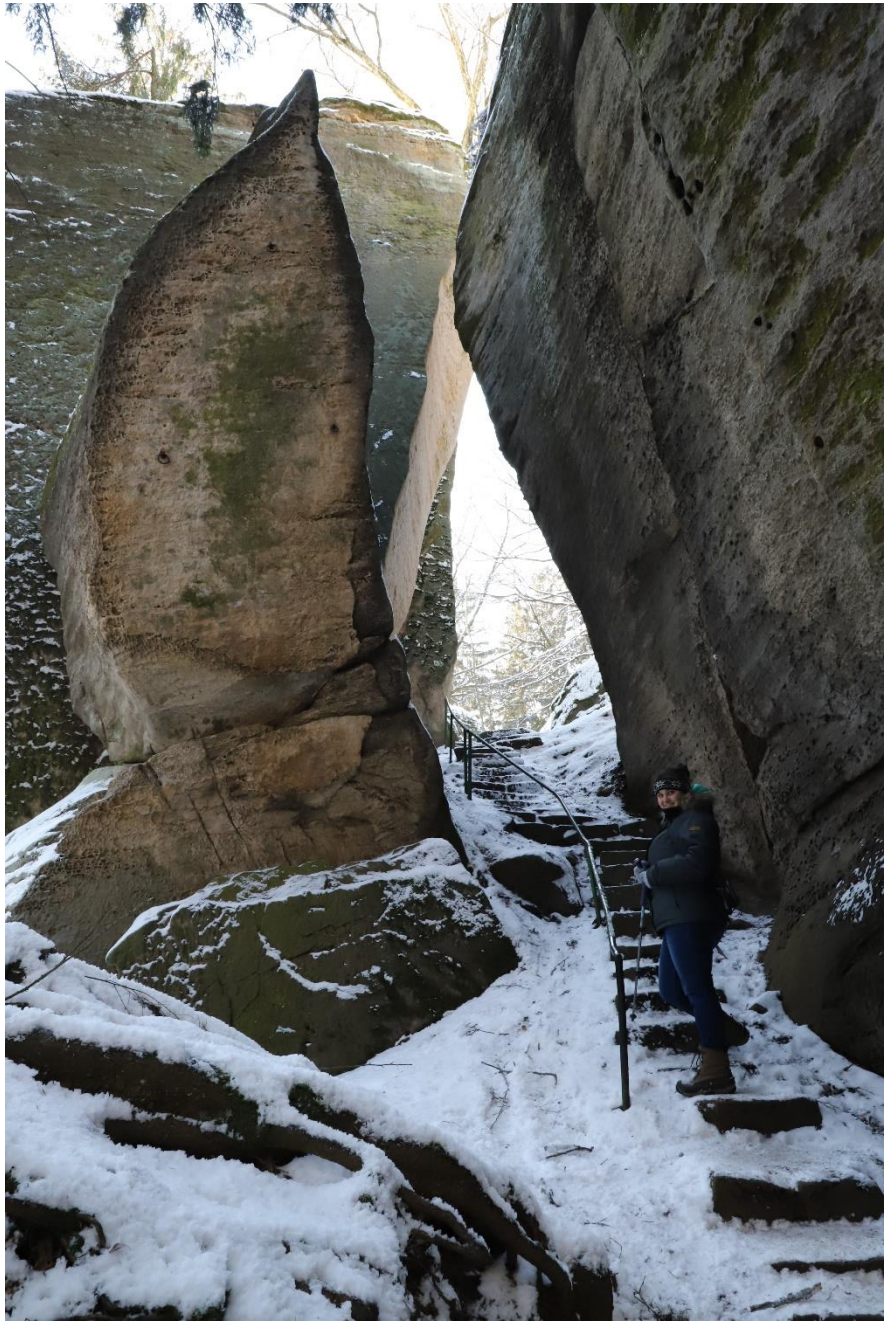

Co proti neukázněným cyklistům?

emil.drapela@tul.cz